

507

28

BIBLIOTECA

PENTRU TOTI

Alexandri

SUVENIRE

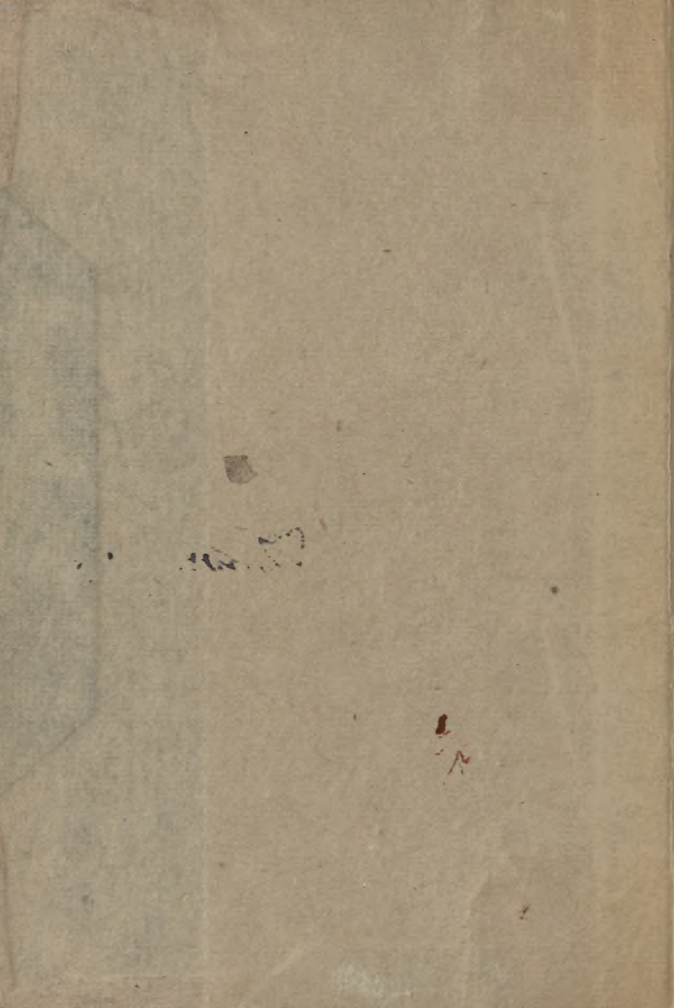
51.1240

CU O PREFAȚA de D-I I. BIANU

F. MATIAS

EDI
Librăriei UNIVER
București,

I 201.

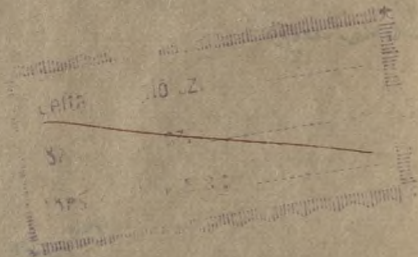
Inv. 507

674

5-1480

859.0-1

498594\$

~~Instituto Tecnológico de México~~

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

Nr. 184

318

ALEXANDRI

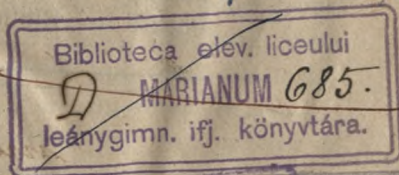
Inv. 507

SUVENIRE

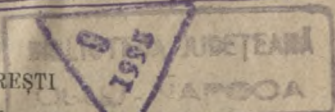
51.1240

nr 701I

198.59h

BUCUREȘTI

EDITURA LIBRĂRIEI „UNIVERSALA“ ALBAY & Co.

— 27, Calea Victoriei, 27 —

Toată opera lui Alexandri: poezii
în versuri și în proză, precum și
adresate lui de către Ion Ghica
publicate în „Biblioteca pentru toți”

PREFAȚA

Scrierile lui Alecsandri nu au fost până acum publicate într'o edițiune populară; din această cauză ele au fost cunoscute mai mult în clasa mai cultă și mai bogată a neamului nostru.

În masa cea mare a poporului, între modeștii lui știutori de carte, între preoți și învățători, între ostași și săteni, Alecsandri este cunoscut mai mult din nume: numai foarte puține din scrierile lui sunt cunoscute mai ales de prin cărțile de citire ale școalelor primare.

Cel puțin acuma, când a unsprezecea toamnă își cerne frunzele veștede și acopere cu ele mormântul dela Mircești, în

care se odihnesc rămășițele pământești ale dulcelui cântăreț al Românilor, a sosit timpul ca scrierile marelui nostru poet național să fie publicate într'o ediție poporală, care să poată ușor străbate până la cei mai mădești dar și cei mai numeroși cetitori români.

„Biblioteca pentru toți“, trecută în editura librăriei Leon Alcalay, își reîncepe întrerupta ei dezvoltare prin publicarea scrierilor lui Alecsandri în broșuri. Fiecare broșură cuprinde o singură scriere sau mai multe de acelaș fel.

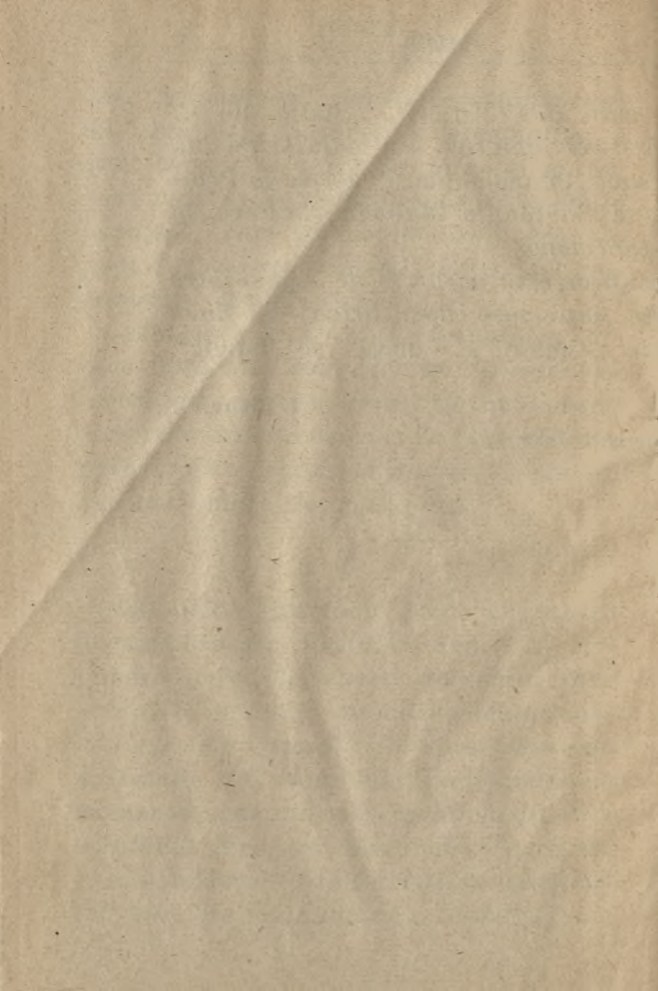
Sub titlul „Suvenire“, pe care îl poartă această broșură, Poetul a adonat 21 compuneri scrise la epoce deosebite între anii 1843 și 1851, având subiecte luate mai ales din amintiri despre momente de emoție din viața lui. Unele din acele momente sunt din viața publică, din frământările țării, ca „Desrobirea Țiganilor“, „Adio Moldovei“, „Intoarcerea în țară“; altele sînt din viața intimă a Poetului, cum

nt mai ales „Dridri“, „Strofe, lui C.
gri“, sau amintiri din călătoriile lui,
m sunt „Pe malul mării“ scrise la Prin-
bo, la Borsec, la Mehadia, la Paris, la
ntantinopol.

Detitorul este surprins de a găsi între
este delicioase flori lirice — și două
oule „Zimbrul și Vulpea“ și „Cureile“.

I. Biann.

Noembrie 1900.

I

V I S U L.

—

Erà o câmpie lungă și tăcută,
Lungă ca pustiul, ca moartea de mută!

Sus, în taină dulce, pe-a nopței senin
Ca un vas de aur luna pluteà lin.

Eram pe-un cal aprig care 'ntreceà vântul;
Negrele lui coame atingeau pământul.

In câmpia lungă calul meu fugea,
Iar a lui picioare iarba n'atingea.

Ne duceam în cale precum visul duce,
Ca genii de spaimă, ca două năluce.

Sburam noi pe lună precum gândul zboară
Când iubirea dulce inima 'mpresoară.

De-odată fugaru-mi sforăind s'opri.
El în depărtare trei umbre zări.

Trei fecioare, albe, nalte și frumoase,
Decât steaua lunii stele mai voioase.

In veselă horă ușoare săltă
Și glasul lor vesel pe rând îmi cântă:

*

„Tu ce-alergi fără de plăcere
„In câmpia 'ntunecată,

„Vin' să afli mângâere,
„Vin' la curtea mea bogată.
„In palaturi aurite
„Și 'n comori nemistuite
„Ti-oiu da zile fericite,
„Și oiu fi roaba ta plecată

*
„Tu ce-alergi făr' de dorință
„In câmpia părăsită,
„Vin' s'ating a ta ființă
„Cu a mea rază strălucită,
„A ta mândră pomenire
„Va sbură la nemurire
„Și de-o falnică mărire
„Va fi 'n veci însuflețită!

*
„Tu ce-alergi făr' de iubire
„In câmpia cea pustie,
„Vin' s'aprinzi a ta simțire
„La a dragostei făclie.
„Al tău suflet, a ta minte,
„Vor gustă veselii sfinte

„La o inimă ferbinte
„Ce te-așteaptă ca să 'nvie!“

Uimit de a lor cântic și de-a lor zâmbire,
Imi răpezii calul... crudă amăgire!

Un pas numai încă, eram fericit!
Un pas... ele 'n aer răpede-au sărit.

Și 'nvârtindu-și hora pe-o rază de lună
S'au 'nălțat în ceruri, cântând împreună.

Le-auzii deasupra-mi glasul dulce, lin,
Ca o șoptă blândă, ca un blând suspin.

Le văzui ca vulturi, ca trei rândunele
Și ca trei stelute se perdură 'n stele!...

Mă trezii din visul ce mă îngână,
În tăcerea nopții grierul cântă!

II

PE MALUL MĂRII.

In ceasul trist de noapte, când apriga furtună
Pe marea tulburată, săltând din val în val,
Se 'nalță, se lățește și vâjje și tună,
Sdrobindu-se de mal.

Atunci când spaima crudă fiori suflă prin lume
Când tunetul se poartă vuind din loc în loc,
Când marea frământată s'acopere de spume
Și norii ca talazuri arune spume de foc,—

Imi place a sta singur pe-o stâncă dărâmată
 S'aud pe maluri vântul cu groază șuerând,
 Să văd pe 'ntinsul negru furtuna 'ntărâtată
 Și cerul fulgerând.

Căci inima mea astfel de jale e muncită
 Și plânge cu durere, la tine când gândesc,
 O, maică, înger dulce! o, maica mea iubită!
 Tu ce-ai sburat din brațe-mi în leagănul cer

Perdut în întuneric sub cerul fără stele,
 Lipsit de-a ta ființă ce zace în mormânt,
 Eu văd în nori, în valuri, leoana vieții mele
 Și gem cu-a nopței vânt!

Ah! mult amar e ceasul când dorul ce jălește
 Cătând în vremi trecute un suvenir slăvit,
 Se 'mpiedecă în sboru-l și cade, se lovește
 De piatra mormântală a celor ce-am iubit!

*

Cu-a sale pânzi umflate o mică luntrișoară
 Pe luciul viu al mării de vânt se îngână,

Și sub un cer albastru ca lebăda ușoară,
Azi lin se legăna.

Dar vântul crunt de-odată suflând cu vijelie
Schimbă a mării față în munți îngrozitori;
Și-acum sărmana luntre pe 'ntinderea pustie
Sdrobită se zăcesce la fulgeri trecători!

Insula Prinkipo.=August 1845.

III

PĂSĂRICA.

—

Albă păsărică !
Ce stai singurică
Lângă cuibul tău ?
Nu-i ziua senină,
Sau nu curge lină
Apa la pârâu ?

De ce plângi cu jale ?
Vezi sorile tale
Cum se veselesc,

Prin luncile-umbroase
Vezi cât de voioase
Sbor și ciripese!

Ce durere, spunè,
Ce dor greu supune
Inimioara ta,
De stai singurică,
Dragă păsărică
Si nu poți cânta?

— Frate 'n depărtare
O pajură mare
Se naltă mereu.
Ghiara-i se lungeste,
Ochiu i se țintește
Tot spre cuibul meu.

Apa-i lină, frate,
Frunza lin se bate
In codru 'nflorit.
Dar cuibu-mi jos cade
Că de mult îl roade
Un șarpe cumplit!

IV

MAIORULUI IANCU BRAN.

Mergi să-ți iei dreapta resplată dela dreptul
Ziditor,
Tu ce lași în urmă jale, vrednicule muritor!
Om de bine, de credință, ce Moldova ți-ai
iubit
Și 'ntr'acest veac plin de rele fapta bună
ai slăvit.

Ai tăi vechi și dragi tovarăși, capul, armele
plecând,
La lăcașul tău de moarte te duc jalnic
suspînând,
Glasul clopotelor sună ceasul tău de vecinicie
Și văzduhul le răspunde prin o tristă armonie.

Trupul tău ce-a fost țărână în țărână s'a
preface
Eară sufletul tău vesel sus în veci va gusta
pace,
Căci în viață când, ca tine, omul binele
slăvește,
Domnul sfânt cu-a sa 'ndurare după moar-
te-l miluește!

1843. — Iași.

V.

DESROBIREA ȚIGANILOR

slăvesc, o, zi ferice! sfântă zi de libertate,
a cărei mândră rază sufletul român străbate!
slăvesc, o, zi măreață pentru patria-mi iubită,
ce-arăți ochilor noștri Omenirea desrobită!

lacrimi multe de durere au trecut cu vijelie!
sub asprime plecând capul unui neam în osândire.
Iar Românul cu-a sa mână rupe lanțul de robie
Țiganul, liber astăzi, se deșteaptă 'n fericire!

Azi e soarele mai falnic! lumea azi e mai voioasă!
Azi în piept inima-mi crește! azi e viața mea
frumoasă,
Căci la glasul libertății văd Moldova deșteptată
Și la glasul omenirii o simțesc înduioșată.

Fală 'n lume și mărire pentru tine 'n veci să fie,
O, Moldovo, țară mândră! tu ce dai sfântă drept-
tate!
Brațul tău ce sfarmă astăzi un jug aspru de robie,
Ție însăți pregătește viitor de libertate!

Iași.—31 Ianuarie 1844.

VI.

ODĂ CĂTRE BAHLUU

Adese-ori departe de-a lumii triste valuri
Cu pasuri regulate eu măsur al tău pod,
Bahluu, locaş de broaşte, râu tainic fără maluri,
Ce dormi, chiar ca un paşă, pe patul tău de şlod.

„Trecut-au, zic atunce, a tale negre unde
„Ca gloria, ca viaţa, ca visul de noroc
— „Ba, n'au trecut, stăpân, trist nasul îmi răs-
punde,
„Eu le simţesc prea bine, căci mă cârmesc din
loc.“

Când luna se ivește pe-a munților gol umăr,
Când pașii mei, ca gândul, prin aburi rătăcesc,
Imi plac acele înnuri de broaște fără număr,
Ce chiar ca *oare care*, în hor orăcăesc.

Atunce în credință a mea inimă saltă
Ca la un glas prietin iubit și așteptat,
Căci gingașele broaște sunt dulci poeți de baltă,
Precum mulți poeți gingași sunt broaște de uscat.

1844 - Iași.

VI.

ODĂ CĂTRE BAHLUU

Adese-ori departe de-a lumii triste valuri
Cu pasuri regulate eu măsur al tău pod,
Bahluu, locaş de broaşte, râu tainic fără maluri,
Ce dormi, chiar ca un paşă, pe patul tău de ȝlod.

„Trecut-au, zic atunce, a tale negre unde
„Ca gloria, ca viaţa, ca visul de noroc!
— „Ba, n'au trecut, stăpâne, trist nasul îmi răs-
punde.
„Eu le simţesc prea bine, căci mă cărmesc din
loc.“

Când luna se ivește pe-a munților gol umăr,
Când pașii mei, ca gândul, prin aburi rătăcesc,
Imi plac acele imnuri de broaște fără număr,
Ce chiar ca *oare care*, în hor orăcăesc.

Atunce în credință a mea inimă saltă
Ca la un glas prietin iubit și așteptat,
Căci gingașele broaște sunt dulci poeți de baltă,
Precum mulți poeți gingași sunt broaște de uscat.

1844 - Iași.

VII.

ZIMBRUL ȘI VULPEA

FABULĂ

Pe o pajiște întinsă cu flori îmbelșugată
Păștea Zimbrul voios,
Când pe furiș, prin iarbă, o vulpe tupilată
I s'arătă și-i zise cu glas foarte duios:
— „O, zimbrule puternic, o mult slăvite
Doamne!
„Se poate-a ta mărire să pască pe câmpii,
„Supusă ca noi proștii, la ploile de toamne,
„La vânt, la ger, la muște, a ernii vijelii?
„Au nu gândește oare că 'n vremile trecute
„S'a prefăcut în zimbru un falnic Dumnezeu?”

„Că soarele s'ar pierde pe căi necunoscute,
„De n'ar domni un zimbru în zodiacul său ?
„Ah ! scumpul meu prieten, dă-mi voie a
te duce

„Intr'un palat de *cinste* în care ne 'ncetat
„Chiar eu cu-a mele labe de hrană-ți voi
aduce

„Și te-oiu feri de dușmani cu-al meu pro-
tectorat“

— „Ei! te cunosc șireată! —

Răspunse zimbrul meu —

„Ai răs și tu în viață de-o cioară îngânfată,
„Și de atunci, sărmano, tot caș visezi
mereu!“

1844. — Iași.

VIII.

CURCILE

FABULĂ

Niște cruci îmbătrânite,
Gârbovite și sburlite,
Sta sub șură tremurând
Și, privind cu pismuire
A porumbilor iubire,
Ziceau toate-așa pe rând:
— „Elei, soro! Elei, frate!
„Așa păsări desfrânate
„Mai văzurăți încă voi?
„Ean priviți, o sorioare!

„Cum se drăgostesc la soare
„Făr' a le păsa de noi!
„Nu le-i frică
„De nimică,
„N'au rușine nici de cum!
„Au nu știu c'a nostru nume
„Onorat de toți e 'n lume,
„Că drept pilde noi acum?..
— „Voi acum sunteți bătrâne,
Le răspunse-atunci un câne —
„Voi acum sunteți sbârcite,
„Gârbovite și sburlite.
„Voi de ciudă, voi de ură,
„Stați cobînd acum sub șură
„Clevetind cu pizmuire
„A porumbilor iubire,
„Căci de mult v'ați trăit traiul,
„V'ați mâncat de mult mălaiul
„Ș'acum toate la un loc
„Nu plătiți nici de-un potroc!“

IX.

FRUMOASĂ COPILIȚĂ

—
D-rei Z. FILIPESCU
—

Frumoasă copiliță!
Spune-mi de unde vii
Cu zâmbet pe guriță,
Cu mândrii ochi și vii?

Ce înger mult ferice
Din ceruri te-a adus
Și pe pământ aice
Străină te a depus?

Tu ești o nălucire,
Un farmec aurit,
Un vis de fericire,
Un inger de slăvit!

Din cer ești o minune,
Si dulce-i glasul tău
Ca sfânta rugăciune
Când bate ceasul rău!

1841. -- Borsec

X.

ADEVĂRUL ȘI MINCIUNA

—
D-nei Z... N..

Ti-ași zice că ești frumoasă,
Că ești pasăre voioasă,
Că ai glas melodios
Și că ori cine te vede
E fericit și te crede
Dulce înger luminos.

Ti-ași zice că ești o floare
Ce lucești mai viu la soare
Decât celelalte flori,

C'a ta gingașă zâmbire,
Ca un vis de fericire,
Naște 'n inimi dulci fiori.

Dar mă tem că mi-ai răspunde
Cu-al tău glas care pătrunde
Și e'un aer răsător:
„O, poete, văd prea bine,
„Că minciuna pentru tine
„E neprețuit odor.

„Lasă îngerii în pace,
„Și, de vrei plăceri-a-mi face
„Ca poet adevărat,
„Fă în viață o minune,
„Hotărându-te a-mi spune
„Adevăr neprelucrat“.

Îți spun dar că ești frumoasă,
Că ești pasăre voioasă,
Că ai glas încântător,
Și că 'n vecinică frăție
Sufletu mi se închină ție
Ca un frate iubitor

XI.

PE UN ALBUM

In zadar vueste Cerna și se bate
De-a ei stânci mărețe, vechi, nestrămutate.
Și 'n cascade albe saltă pe-a lor sân..
Apa-i trecătoare, petrele rămân!

In zadar și anii s'adun cu grăbire,
Trecând peste inimi ce-au gustat iubire!
Suvenirul dulce de-un minut slăvit
Printr'a vieții valuri stă 'n veci neclintit!

XII.

ROMANȚA

De-ași fi, iubito, gingașa floare
Ce crește 'n vale, lângă pârâu.
Ași da și roua și mândrul soa
Pe o rază dulce din ochiul tău

De-ași fi, iubito, paserea mică
Ce printre frunze saltă ușor,
Pe-a tale brațe stând fără fric
N'ași vrea în lume ca să mai

De-ași fi, iubito, vântul de seară,
Eu nici o floare n'ași îngână.
Ci cât e noaptea de primăvară
Pe sânu-ți fraged m'aș legână.

De-aș fi, iubito, îngerul care
Te-adoarme noaptea cu glasul său,
Ți-ași fura tainic o sărutare
Și 'n cer te-ași duce pe sânul meu.

XIII.

ADIO MOLDOVEI

Scumpă țară și frumoasă,
O, Moldovă, țara mea!
Cine peacă și te lasă
E pătruns de jale grea,
Căci plutind în visuri line
Pe-al tău sân ca într'un raiu,
Dulce-i viață dela tine
Ca o dulce zi de Maiu!

Eu te las, țară iubită,
 De-al tău cer mă depărtez,
 Dar cu inima cernită
 Plâng amar, amar oftez!
 Trist acum la despărțire
 De fiori mă simt cuprins,
 Și orice dragă nălucire
 Pentru mine acum s'a stins!

Cine știe, cine știe,
 Dacă împins de-al soartei vânt
 M'oiu întoarce 'n veselie
 Să sărut al tău pământ!
 De oiu vedea încă vreodată
 Munții tăi răsunători
 Ce cu-o frunte înălțată
 Se perd falnic printre nori

Și-ai tăi codri de verdată,
 Unde curg, șoptesc uși,
 Reci isvoare ce dau iață,
 Doine care zic de țară,
 Și-al tău cer care câmbește
 Sufletului românesc
 Și ori care mă câmbește
 Și-ori pe care tu iubesc!

Iată ceasul de pornire!
Iată ceasul mult amar!
Veselie, fericire,
Eu le las pe-al tău hotar
Și-a mea inimă îți zice:
O, Moldovo, ce jălesc,
Adio! rămâi ferice,
Ferice să te găsească!

1848.

XIV.

LA MORMÂNTUL
LUI GR. ROMALO

• Incă o rază care se stinge
Din cerul nostru întunecat!
Inima noastră amar te plânge,
O, dulce frate înstrăinat!

Martir iubite al libertății,
Tu mori departe de-al tău pământ!
Mori trist pe țărmul străinătății
Și noi te ducem l'al tău mormânt!

O, dormi în pace pe-aceste maluri,
Ingânat dulce, ca 'n vis ușor,
De glasul mării purtat de valuri,
De glasul nostru uimit de dor.

O, sbori din lume, sbori fără jale,
Suflete blânde, suflet senin !
Căci noi vom spune patriei tale
Cât ai dorit-o pe țărâm străin !

Cât vom fi încă purtați prin lume
De valul vieții, de-al soartei vânt,
Vom șopti jalnic dragul tău nume
Cu un adio l'al tău mormânt !

Constantinopol. — 31 Maiu 1849.

XV.

ÎNTOARCEREA ÎN ȚARĂ

Pe muchi de prăpastii lunecând ușor,
Cu corbii de eamnă mă 'ntrețeam în sbor,

Sania-mi cea mică murgul meu cel dalb
Lăsau umbre albe pe omătul alb.

Sburam noi ca gândul ce mă 'mpresura ;
Gândul meu, ca mine, în ceruri sbura.

Eu răsbăteam iute troeni de ninsori,
El lăsa în urmă-i troeni lungi de nori.

Căci mergeam departe... el către o stea,
Eu, înstrăinatul, către țara mea!

* * *

În zadar copacii crengile-și plecau
Și zăpadă 'n cale-mi pe rând senturau.

În zadar și cerul viscole stârnea,
Și cu fulgi prin neguri câmpii așternea.

În zadar și lupii, codrii resbătând,
Cu crivățul ernii m'alungau urlând.

Și lupii ce urlă, și arborii muți
În negura deasă rămâneau perduți,

Căci mergeam în grabă... el către o stea,
Eu, înstrăinatul, către țara mea!

In țara mea dulce sunt drumuri de flori,
In dulcea mea țară sbori, murgule, sbori!

In blândul luceafăr am un inger blând;
Inaltă-te'n sânu-i, o, tristul meu gând!

Țara nu-i departe, — o simt, o văd eu!
Raiul înflorește în sufletul meu.

Steaua se arată pe cerul senin,
Ingerul iubirei îmi zâmbeste lin.

Periți, neguri dese, iată dulcea stea!
Pei, străinătate, iată țara mea!

1849.

XVI.

LA MOARTEA

LUI P. CAZIMIR

Din ramura plăpândă a tinereții tale,
O, țara mea duiosă!
A mai căzut o floare, te-a părăsit în jale,
În jale dureroasă.

Sărmană, tristă mamă, copii-ți de iubire
Te lasă fără vreme!
Ei cad secerăți grabnic de-a morții grea
lovire,
Pe sânul tău ce geme.

Ce vânt amar de moarte, vai, suflă peste
tine,
De suferă și moare
Ori-ce de-abia 'nverzește sub dulcele-ți
lumine,
Ori ce-i de-abia în floare?!

Fatală, crudă soartă! Tot ce e drag în
lume,
Curând, din lume piere!
Ferice care lasă măcar un dulce nume
L'a patriei durere!

1850. Iași.

XVII.

DRIDRI

—
Cine n'a văzut
Și n'a cunoscut
Pe Dridri voioasă ca o păsărică,
Jur pe Dumnezeu!
Pe sufletul meu!
El în astă lume n'a văzut nimică.
Cântec francez.

Era grațioasă,
Tânără, frumoasă.
Vie parisiană, cu mii de 'neântări.
Mica ei guriță,
Ca o garofiță,
Purta o comoară de dulci sărutări.

Dulcea veselie
 Ce inima 'nvie,
 Ca un soare vecinic lucia 'n ochii săi.
 Ea 'nsufla iubire,
 Plăcere, uimire,
 Căci era artistă în sufletul ei.

Prin ori ce mișcare,
 Prin a sa cântare,
 Prin a sa ființă, vesela Dridri,
 Semăna o floare
 Cu mici aripioare
 Ce sbura prin aer ca un colibri.

Cine n'a zărit-o
 Și n'a urmărit-o
 Trecând în primblare câmpii Elisei?
 Cine-a urmărit-o
 Și iar a zărit-o
 Fără să dorească a fi dragul ei?

Parisul e mare!
 Și 'n sânul lui are
 Multe frumusele, dalbe cât ai vrea,—

Dar așa dălbică,
Așa frumușică,
N'a avut Parisul, nici n'a mai avea!

Multe știu să cânte
Și voios să 'ncante
Noaptea în bancheturi pe iubiții lor.
Dar ea dânsa cine
Știa să închine
Cupa veseliei dulcelui amor?

Ca un dalb de lună,
Ca o veste bună,
Ea veni pe lună într'un carnaval
Și râzând de moarte
De relele soarte,
Ea cânta tot astfel pe al lumii val:

„Viața-i trecătoare,
„Dragostea-i un soare,
„Care luminează calea scurtei vieți.
„Mergeți dar ca mine
„Cu fruntea 'n lumine,
„Voi ce treceți plaiul dulcei tinereți!

„Cerul mult fericit
 „Ne-a trimis aici
 „Ca 'mpreună vesel să călătorim
 „Și ne-a dat simțire,
 „Dor de fericire,
 „Inimă fierbinte ca să ne iubim,

„Inima-mi e plină
 „De-amor, de lumină
 „Și vrea să iubească până ce-oiu muri,
 „Sufletul meu râde,
 „Raiul se deschide,
 „Se deschide 'n glasul veselei Dridri.“

Astfel de cântare
 Cânta 'n nepăsare
 Draga copiliță cu glas aurit.
 Ea credea 'n iubire
 Și în nălucire
 Ca în cerești daruri fără de sfârșit.

Nu știa că 'n lume
 Cel mai dulce nume,
 Cea mai scumpă floare cel mai gingaș dor,

Moartea le atinge,
Și curând le stinge,
Cum ce stinge-un fulger viu și trecător!...

Sub o cruce tristă
Vesela artistă
Odihnește-acuma singură 'n mormânt.
Singură, tăcută,
Acum e pierdută
Intr'un colț de lume, sub negrul pământ!

Dalbe tinerețe,
Gingașe frumsețe,
Cine putea crede că voi veți pieri!...
Deși n'o mai vede,
Nimene nu crede
C'a putut să moară vesela Dridri!

Paris

XVIII.

UMBREI LUI NICU GHICA

Tu ce-ai fost în lume atât de iubit,
Inimă de înger, suflet amărât!

Mare a fost taina durerilor tale,
De-ai lăsat în lacrimi, de-ai lăsat în jale

Patrie, soție, rude și copii,
Ce te plâng pe malul tristei vecinicii!

Dar cât de grozavă, cât de nepătrunsă
A fost aceea taină în sânu-ți ascunsă,

Astfel tu în suflet erai simțitor
Și l'a altor patimi dulce 'ndurător,

Astfel știai face jertfi neconținute,
Că din pragul morței te-ai fi'ntors, iubi-e!

De gândeai ce lacrimi lași în urma ta,
De puteai copiii a ți-i sărută!

O, ființă blândă, umbră mult jălită!
Auzi tu din țărnu unde ești sosită,

Cum te plânge lumea care te-a pierdut,
Cum te plânge țara care te-a avut?

Vezi tu vâlul negru, noaptea 'ntunecată,
Care peste inimi s'a întins de-odată?

Simți tu de departe ce deșert cumplit
Lași între prieteni cari te-au iubit?

Omenirea tristă a pierdut în tine
O comoară scumpă, un izvor de bine,

Patria un razem, noi un frățior,
Copilașii tineri fericirea lor!...

O, voi lanțuri tainici, voi legături sfinte
De copii ai țării, de om, de părinte!

Visuri de iubire și de viitor,
Ce 'ngănați în cale-i omul trecător!

Voi simțiri înalte ale omenirei
Glasuri mângăioase a Dumnezeirei!

Toate, într'o clipă, cum de-ați părăsit
Suțetu-i nemernic, gându-i rătăcit?...

Ast-fel a vrut soarta! și când ea voește,
Omul cade! iarba pe-a lui urmă crește!

Omul e o taină, viața lui un vis, —
Sufletelor blânde cerul e deschis!

Cel ce-a fost odată, ștersu-s'a din lume
Ca un fulger iute, ca un val de spume.

Cel ce răspândit-a bunuri pe pământ, —
Singular, în tăcere, zace sub mormânt.

Singular, într'un codru, doarme el departe
De al lumii zgomot, visuri mult deșarte

Și-umbra-i e 'ngânată jalnic, lin, ușor,
De-al codrului freamăt și de-al nostru dor!

1851. — Iași.

198.594

XIX.

DOR DE CĂLĂTORIE

Primăvara cea verzie
Cu cosița-i aurie
Mi-a sosit voios în țară,
Drăgulița primăvară!

Și-a adus un dulce soare
Și-un sân plin de lăcrămioare
Și-a adus o lună plină,
Ca s'o scalde în lumină,

Lunca râde și 'nverzește,
Doru 'n suflet se trezește,
Isvorașul curge 'n vale
Și-mi aduce dor de cale.

Dați-mi, dați-mi aripioare,
C'aud glasuri de cucoare, —
Dați-mi aripi sprintenele,
C'aud glas de rândunele!

Să mă duc în depărtare
Peste munți și peste mare,
Să mă duc în lumea 'ntreagă
Ca o pasăre pribeagă

Duce-m'ăși în calea lungă,
Dor să nu mă mai ajungă!
Duce-m'ăși și m'ăși tot duce,
Dor să nu mă mai apuce!

1852.—Iași.

XX

BOSFORUL

Dormea în liniștire Bosforul fără valuri
Intr'a Europei mândre și-a Asiei verzi maiuri.
Ca un bălaur verde în lupte ostenit
Din zori și până 'n noapte pe umeri el purtase
Corăbii cu trei poduri, nenumărate vase,
Pre-apus și răsărit.

Acum desmerdat însă de-a Ginilor suflare
Se legănă molatic cu-o leneșe mișcare
Și, ca oglindă vie, sub cer se întindea,
Iar luna zâmbitoare, și tainică și lină,
Vărsând pe-a sale unde dulci spume de lumină
Cu fața sa bălae în el se oglindea.

Precum acele paseri, streine călătoare,
Ce se abat în șesuri la asfințit de soare,
Strângând ale lor aripi, căzute de lung sbor,
Mulțime de corăbii cu pânzele 'nvelite
Stau, umbre uriașe, fantasma neclintite
Pe luciul Bosfor.

Eră la ceasul taibic, când Genii de noapte
Dela un mal la altul aduc duiioase șoapte,
Când marea 'n cet adoarme cu-o suspinare grea,
Atunci când lumea-și pune fantastica sa haină,
Când orice zefir trece partând o dulce taină,
Când orice undă poartă în frunte-i câte-o stea.

Eră la ora tristă când palida cadână
Cu lacrimi pe-a ei gene, cu fruntea pe-a sa mână,
Privind în depărtare un sbor de Elcovani,
Ar vrea pe luciul apei ca paserile-acele,
Să fugă 'n sânul nopței, sburând spre Dardanele,
Departe de tirani.

Nu se zărea atunce pe umeda câmpie
Decât scânteii și fulgeri de flacăr'argintie
Ce, șerpuind prin apă, pluteau și s'alungau,

Sau Delfini fără număr, care, sărind din mare
 Și 'n spume luminoase mișcând a lor spinare,
 În valuri după stele pe rând se cufundau.

Acum de mult imamul din minare cântase,
 De mult glasul-i puternic la rugăciuni chemase
 Copiii lui Mahomed în 'naltele geamii;
 Nu s'auzeă în lume decât suspinuri mute
 Și-acele blânde glasuri de umbre nevăzute
 Ce vin de prin pustii.

Deodată 'n întuneric o barcă nezărită
 Trecu ca visul negru pe-o frunte adormită,
 Lăsând o urmă lungă pe-adâncul umed plaiu.
 Pe mal un cântec dulce se auzi deodată,—
 Iar barca cu grăbire spre cântec îndreptată
 Se afundă în umbra mărețului saraiu.

Constantinopol.

XXI.

STROFE

—
LUI C. NEGRI
—

I

Prietenul meu Negri, iubit și dulce frate,
Îți scriu aceste strofe din locuri depărtate
In care-odinioară ca mine călător,
Lăsând a ta gândire în tainicul ei sbor,
Adeseori ca mine ai stat culcat pe maluri,
Cu sufletu-ți în ceruri, cu ochii tăi pe valuri.

II

In orice parte-a lumii strein eu mă gădesc,
Imi place, sunt ferice la tine să gândesc,
Și 'n orice întâmplare a vieții mele-mi place

La gândurile mele părtaș de a te face,
Căci din copilărie cu tine m'am deprins
Să 'mpart orice simțire de care sunt cuprins.

III

De mă muncește dorul când îmi aduc aminte
De vremile trecute a dragostei ferbinte,—
De simt a mele lacrimi curgând încetisor
Când se deșteaptă 'n mine al țării gingaș dor,
Dureri sau veselie, orice vie simțire
M'apropie de tine cu-o dulce înfrățire.

IV

Acum pe malul mării, la umbră stând culcat,
In liniște adâncă și'n visuri cufundat,
Privesc trecând mulțime de vase călătore
Ce lunecă pe valuri ca lebede ușoare
Și gându-mi le urmează sub cerul fără nori,
Ca pasărea pribeagă ce cat'un ouib de flori

V

El merge să revază acele mândre plaiuri,
A tinereții noastre armonioase raiuri,
In care, ca și tine, o, scumpe frățior,

Simțit-am al meu suflet ferice, iubitor,
Crescând în înflorire sub al iubirei soare
Și culegând a lumii plăceri încântătoare.

VI

Se duce el în grabă și-oprește sborul său
Pe unde-odinioară trecut-am tu și eu,
Dar mai ales îi place uimit să se închine
Acelor două țărături de suveniră pline,
Neapoli, Veneția, poetice surori,
Ce'n inimile noastre deșteaptă dulci fiori.

VII

O, Negri, scumpe frate, cât vom trăi în lume
Cu multă 'nduioșire șopti-vom aste nume
Și câte ori în viață cu drag le vom șopti,
Cu drag unul la altul frățeste vom gândi,
Căci între două inimi mai strânsă e unirea,
Când ele de-o potrivă au cunoscut iubirea.

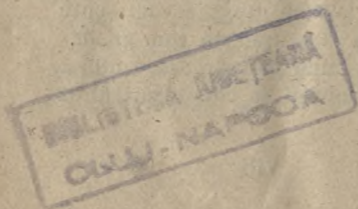
VIII

Trec anii cu grăbire pe calea scurtei vieți!
Se vestejește floarea frumoasei tinereți,
Dar sufletul nu-și pierde a sale daruri sfinte

El vecinic are viață, și își aduce aminte
De ori care simțire, de ori care cuvânt,
Ce l-a făcut să aștepte chiar cerul pe pământ.

IX

Așa pe vecinicie va sta întipărită
În sufletele noastre icoana mult slăvită
A celei ce în lume a fost îngerul meu!
Și oara tristă 'n care sburând la Dumnezeu
Ne-a dat cea de pe urmă a sa dulce privire,
Unind mâinile noastre în vecinică 'nfrățire!

NOTE

VI'. Zimbrul și Vulpea (pag. 18).

S'a prefăcut în Zimbru...

Zeul Joe când a răpit pe Evropa.

Ai răs și tu în viață de-o cioară îngâmfată.

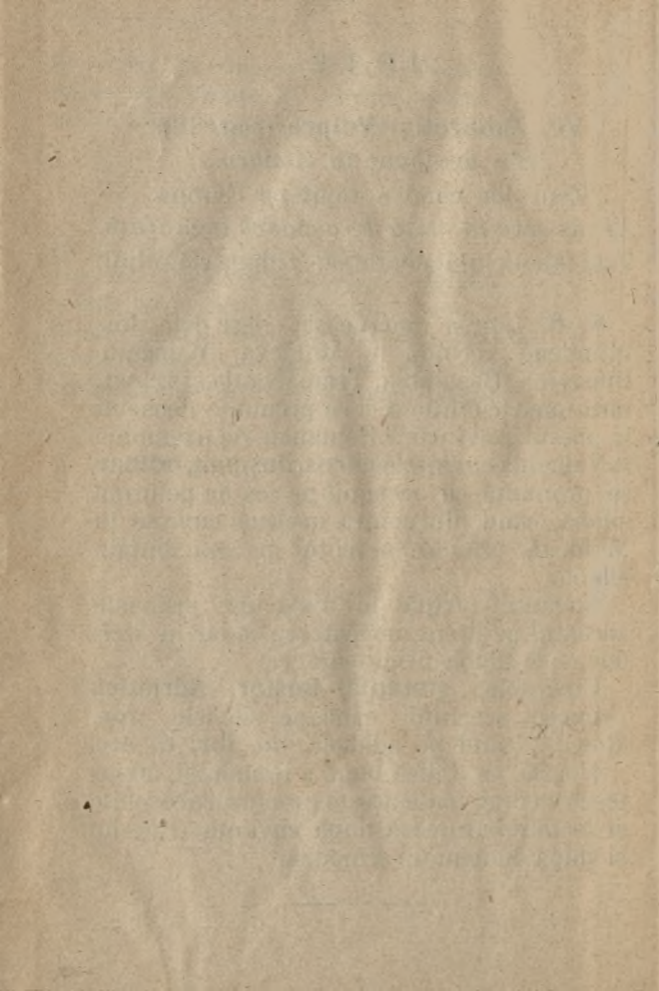
Vezi fabula lui Lafontaine: Vulpea și Corbul.

N. B. Limba românească deși este pretutindene vorbită, în Moldova, Valachia, Bucovina, Basarabia, Transilvania și Banat, însă unele cuvinte a ei se pronunță deosebit în aceste provincii a României, de exemplu: în Valachia cuvintele **miros, dușman, bolnav** se pronunță cu accentul pe cea de pe urmă silabă, când din contră aceleași cuvinte în Moldova primesc accentul pe cea dintâiu silabă.

Cuvântul **aripă** în Valachia primește accentul pe litera începătoare *a*, iar în Moldova pe silaba următoare *ri*.

Cuvintele: **gondolă, Bosfor, Adriatică** primesc accentul, când pe silabele, *gon, Bos, A*, când pe silabele, *do, for, ti, etc.*

Poezia, ca o fiică bună a României, adoptează cu drag toate aceste pronunții deosebite și le întrebuintează după cuviința ritmului și după îndemnul armoniei.

CUPRINSUL

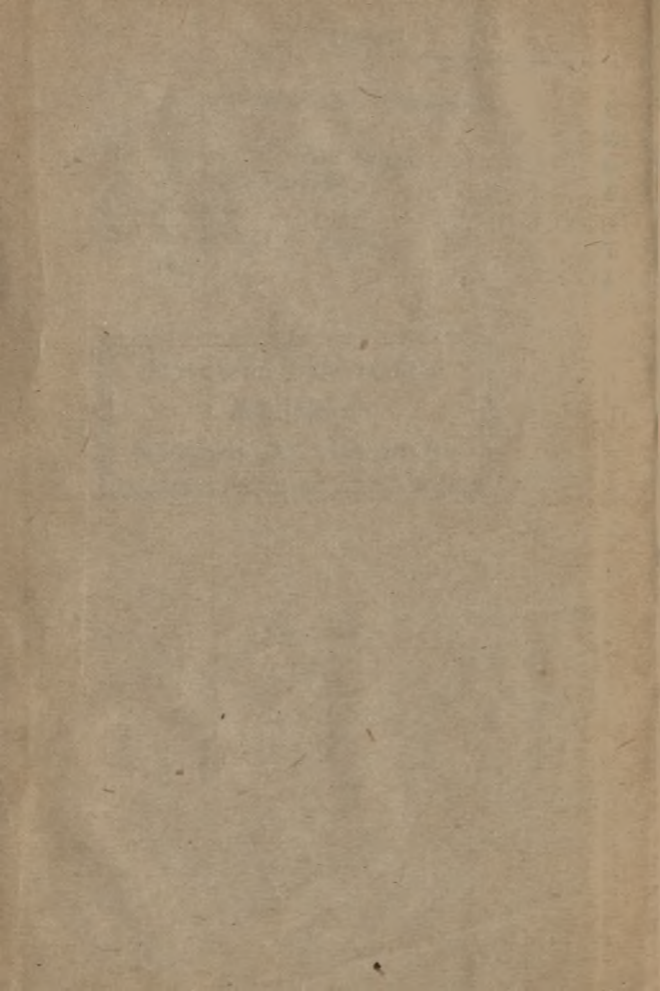
	Pag.
<i>Prefață</i>	3
I. <i>Visul</i>	7
II. <i>Pe malul mării</i>	11
III. <i>Păsărica</i>	14
IV. <i>Maiorului Iancu Bran</i>	16
V. <i>Desrobirea Țiganilor</i>	18
VI. <i>Odă către Bahtiu</i>	20
VII. <i>Zimbrul și vulpea</i>	22
VIII. <i>Curcile</i>	24
IX. <i>Frumoasă copilă</i>	26
X. <i>Adevărul și minciuna</i>	28
XI. <i>Pe un album</i>	30
XII. <i>Romanță</i>	31
XIII. <i>Adio Moldovei</i>	33
XIV. <i>La mormântul lui Gr. Romalo</i>	36
XV. <i>Întoarcerea în țară</i>	38

XVI. <i>La moartea lui P. Cazimir</i>	41
XVII. <i>Dridri</i>	43
XVIII. <i>Umbrei lui Nicu Ghica</i>	48
XIX. <i>Dor de căldtorie.</i>	52
XX. <i>Bosforul</i>	54
XXI. <i>Strofe. Lui C. Negri</i>	57
<i>Note</i>	61

Biblioteca elev. liceului

MARIANUM

leánygimn. 1fj. könyvtára.

UW 3 50 ~~35~~
1

